Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 336. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ГРУДНЯ 1952. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 336. JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, DECEMBER 17, 1952. VOL. LX.

КОЛЕГІЯ ЕЛЕКТОРІВ ЗАВЕРШИЛА ВИБІР ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Члени Колегії Електорів числом 531, зібрались окремо в кожному стейті в понеділок 15 грудня, щоб виконати конституційний обов'язок і віддати свої голоси на кандидатів на нового президента Злучених Держав. Ніхто не здивований, що ген. Двайт Д. Айзенгавер, кандидат від Республіканської партії, дістав 442 голоси, а губ. Адлей Е. Стівенсон, 89 голосів. Члени Колегії Електорів збиралися в стейтових капітолях, у яких при цій нагоді відбувалися різні церемонії. Так напр., республіканці стейту Мізурі улаштували стейтову республіканську гостину коштом $50,000, щоб показати свою силу й радість. У стейті Оклагома електори складали перед голосування присягу льояльности саме в хвилині, коли Верховний Суд ЗДА у Вашингтоні вирішив, що така присяга неконституційна, отже не потрібна. У стейті Ілиної республіканські електори зійшлися в бюрі губернатора, яким є Адлей Стівенсон, що провалився при виборах як кандидат від Демократичної партії. Не зважаючи на завершення вибору, новий президент не матиме праве до назви „президент-елект" (вибраний президент), доки на спільнім засіданні новообраного Конгресу 6 січня обидві палати не проголосять урядово, що ген. Айзенгавер обраний президентом, а Річард М. Ніксон віцепрезидентом. Голосування Колегії Електорів має одно правне значення, а саме, що на випадок смерти обраного президента, його місце має зайняти віцепрезидент. До такого голосування віцепрезидент не мав би такого права.

Республіканці радять над утриманням европейської єдности

Ню Йорк. — Програма чужинної допомоги і втримання европейської єдности були предметом нарад на зустрічі ген. Двайта Д. Айзенгавера й його найближчих дорадників, а саме Джана Фостера Доллеса, призначеного на секр. стейту і Джана Дж. МкКлоя, колишнього високого комісаря в Німеччині. Цей останній, вийшовши з конференції, подав репортерам комунікат, у якому сказано, що під час зустрічі обговорювано кроки, які поступово треба зробити для втримання европейської єдности, а зокрема над одним, над яким вони всі працювали від кількох років. Це була загальна дискусія, в якій не брали ще до уваги чужинної допомоги, зате нараджувалися над озброєнням Німеччини. Чужинну допомогу обговорював ген. Айзенгавер перед тим на окремій конференції з Гаролдом Е. Стассеном, призначеним на директора Адміністрації Взаємної Допомоги.

З інших республіканських справ помітна справа вибору провідника на залі Сенату, на яке то становище зголосив формально кандидатуру сен. Роберт А. Тафт з Огайо. Одначе сен. Стайлс Бріджес зі стейту Ню Гемшир повідомив деяких своїх колеґів, що він бажав би дістати це становище. Тому, що Тефт проголосив був своє невдоволення проти Айзенгавера з приводу призначення демократа Мартіна П. Доркіна, на становище секретаря праці, заходить можливість, що прихильники Айзенгавера підтримають кандидатуру Бріджеса.

Генеральний прокуратор пригадує іміґрантам про обов'язки зголошення адрес

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Джеймс МекҐранарі пригадав іміґрантам, що вони мають зголосити свої адреси до департаменту справедливости на Новий Рік і впродовж місяця січня. Він каже, що новий іміґраційний закон МекКаррана теж містить цю постанову, вимагаючи, щоб іміґранти інформували іміґраційну службу що три місяці про своє місце перебування. Закон МекКаррана входить в життя 24 грудня, отже це час до нього пристосуватися. Бланкети для зголошення можна дістати в поштовому уряді в кожній місцевості ЗДА.

ПОСАДНИК З ГОБОКЕН ВМІШАНИЙ В ПРИБЕРЕЖНІ НАДУЖИТТЯ

Два найвищі міські урядовці в Гобокен, а саме посадник Фред Де Сапіо і комісар публічного безпечетва Майзел Бореллі, у насвітленні Стейтової Карної Комісії Ню Йорку, представлені як політичні верховоди, що дають захист підпільному беззаконню, розгалуженому в корабельних доках над рікою Гудсоном у стейті Ню Джерзі й Ню Йорку. Комісія виявила теж нові докази на великі хабарі, побирані Міжнародною Юнією Прибережних робітників. Про це склав свідчення член юнії Тоні Де Вінсензо, не зважаючи на це, що він дістав таємні погрози смерти, якщо він буде свідком у справах підпільного злочину. Він сказав, що Бореллі, разом з організатором юнії Едом Флоріо, мають останнє слово, чи якийсь робітник має бути прийнятий до праці в корабельних доках в Гобокен. Цю справу потвердив повітовий збирач податків Джордж Фіцпатрік, що Де Сапіо й Бореллі відсунули були зі становища комісаря публічного безпечетва в 1947 р. Під час слідства доведено, що фірми наймання „стіведорів" і інших докових робітників, як теж корабельні підприємства, заплатили урядовцям юнії $182,214. З документів, пред'явлених комісії виходить, що М. Клементе, секретар відділу 856 юнії, дістав в рр. 1947-1951 найвищого хабара, бо $21,232, а крім того голова юнії Джов Райен, $9,850, Флоріо $10,300, Джері Анастасіо 660, містоголова юнії, Патрік Коннеллі, дістав $1,300, і Алекс Де Брізі, верховод з Статен Айленд, $1,435. Неназвані поіменно делегати юнії і урядовці дістали разом 20,180. Один урядовець імпортового підприємства посвідчив, що його фірма заплатила хабара $45,000 за те, щоб можна було вивантажити насінники голляндських тюліпанів і вирятувати їх від зіпсуття в часі страйку в 1945 р. На підставі свідчення перед комісією повітовий суддя Самуїл Лібовіц з Бруклина заказав від слідчої судейської лави, щоб вона закликала на допити особи, про яких свідчення було зверхнене.

Бруклинська слідча судейська лава почала вже переслухання бізнесового агента юнії, Франка Навроцького. Тому, що слідство переводиться таємно, його перебігу не подається до публічного відома.

ІСТОРИЧНИЙ ДОКУМЕНТ В НОВОМУ СХОВИЩІ

Президент Труман оглядає нове, безпечне від бомб і вогню сховище, в якому приміщено перґамен, що на ньому списана історична Декларація Незалежности. Там же сховані теж два інші історичні документи: Конституція З'єдинених Держав і Хартія Прав. Президент Труман, промовляючи при відкритті нового сховища, перестеріг, що придушення вольностей в цій країні було б „гіршим моральним нещастям, ніж комуністична військова перемога."

Гістерія вбиває вольності — Труман

Вашингтон. — При нагоді приміщення в окремій залі Будинку Національних Архівів таких документів, як Декларація Незалежности, Конституція й Хартія Прав, президент Труман ствердив у промові, що боротьба проти комунізму тепер на часі, як була завжди давніше. Одначе він закликав американців, щоб поборювання комунізму не перемінилося в гістерію, яка може вкоротити вольності народу, за які побивалися наші предки, а які загарантовані названими документами, що їх тепер перенесено до нового будинку і приміщено в шафах за склом для публічного оглядання. Хоч алярм проти комуністичної тиранії тепер виправданий, казав президент, то гістерія не виправдана. „Для нас кидатися до методів і моралі комуністів на те, щоб перемогти комуністичну агресію — було б моральним нещастям, гіршим ніж фізична катастрофа. Якщо б це сталося, тоді Конституція і Декларація стали б цілком мертвими і замість переносити ці документи для публічного оглядання, ми справляли б їм похорон" — твердив Труман.

Відкликання з Танжеру дипломата Дж. Вінсента

Вашингтон. — Згідно з сповіщенням державного департаменту, визначний дипломат Дж. Вінсент отримав повідомлення про його звільнення з теперішнього становища. Звільнення наступило, як наслідок гадки про нього Ради Перегляду Льояльности. Рада ця заявила, що „існують сумніви щодо його льояльности по відношенню до уряду З'єдинених Держав". У момент звільнення, Дж. Вінсент займав пост дипломатичного агента і міністра від ЗДА в Танжері. Президент Труман затвердив відкликання дипломата, заявивши, що він сам розгляне цю справу з державним секретарем, Дін Ачесоном, після повернення Ачесона з Парижу, де той перебував на конференції Північно - Атлантійського Пакту. Свого часу льояльність Вінсента була досліджена установами льояльности й безпеки і він був повернений на своє становище в Танжері з свідоцтвом державного департаменту про повне довір'я і з побажаннями успіхів, про що з застереженням, що його справа ще буде розглядатиметься далі. У висліді тривалого розсліду, хоч не можна було ствердити, що Вінсент був комуністом, чи знаходився на послугах комуністів, проте не було підстав твердити противне, бо виявлено, що він, разом з проф. Латтімором, впливав на політику ЗДА в 1945 в користь китайських комуністів. Уся його активна діяльність на азійському відтинку закордонної політики ЗДА позначалася прихильністю до акції червоних. Це й інші, менш важливі, міркування виявились задовільними для відкликання дипломата з Танжеру, — одного з найбільш важливих і неспокійних пунктів світової політики.

Викрито надужиття в канадійській армії

Оттава. — Канадійська палата громад схвилювана рапортом про великі надуживання, що їх виявлено в військових установах країни, зокрема серед персоналу великого військового табору в Петававі. Рапорт виявляє, що господарка цього табору провадилась настільки заплутано, що спряла найрізнішим надуживанням, включно до того, що на платничих листах фіґурували коні, які „отримували платню". Охорона військового майна була дуже невистачальна й крадіжки з військових магазинів були дуже часті. Бараки і плавальні були збудовані без попереднього обрахунку видатків, що давало можливість виставляти фальшиві рахунки на тисячі мішків цементу. Зникали цілі транспорти будівельного матеріялу, як дерева, лінолеуму тощо. Грабунки магазинів були настільки великі, що їх поясняти можна навмисним саботажем, спрямованим на підрив військової сили країни.

Задорого коштують поштові пересилки для вояків у Кореї

Ню Йорк. — Організація американських ветеранів виявила, що у пересиланні пачок закордон існує ненормальність, яка кривдить осіб, що мають своїх близьких вояками в Японії та Кореї. Виявляється, що вислати пачку для вояків в Корею і Японію коштує на 13 центів більше, ніж вислати таку саму пачку для цивільних осіб до тих самих країн. Розпитування у поштових урядах виявили, що ця різниця походить тому, що пересилки воякам громадяться в точно означених пунктах, звідки їх висилають масово далі. Пересилка до тих збірних пунктів обраховується за нормальними крайовими поштовими таксами. Пересилки ж до інших осіб йдуть безпосередньо за океан й це не вимагає додаткових оплат. Подібні неподадки виявлено в пересиланні пачок для військових в європейські країни — до Англії, Франції та Німеччини, — тож Легіон розпочне старання для усунення такої ненормальности.

МАЙНО У.Н.СОЮЗУ ПЕРЕСТУПИЛО СУМУ 14 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ

Майно Українського Народного Союзу вже переступило суму 14 мільйонів долярів і з кінцем листопада ц. р. виносило точно: 14,041,021.57 долярів, як це виходить із звіту головного касира УНС Романа Слободяна за місяць листопад. В листопаді минулого року загальне майно УНСоюзу виносило 12,902,631.76 долярів, отже впродовж одного року воно збільшилося на 1,138,389.81 долярів. Кількість членів УНСоюзу, яка з кінцем листопада минулого року виносила 65,335 дорослих і дітей, збільшилася в тому самому часі — як це виходить із звіту головного секретаря Григорія Германа за місяць листопад ц. р. — на 2,926 осіб і виносить тепер 68,261 осіб в дорослому і молодечому департаментах.

НАТО ПОЧАЛА СВОЇ НАРАДИ ПІД ЗНАКОМ ЗБІЛЬШУВАНОЇ ЗАГРОЗИ

Париж. — Організація Північно-Атлантійського Пакту (НАТО — Норт Атлантик Трі Організейшен) почала тут свої наради, при чому майже всі початкові промовці звернули увагу, що аліянтська оборонна підготовка в Европі все ще відстає, не зважаючи на збільшувану загрозу совєтської агресії. В нарадах беруть участь міністри закордонних справ, фінансів і оборони усіх 14-ти країн, які належать до атлантійського оборонного аліянсу. Вже в початкових нарадах видвигнено низку нових оборонних проблем та підкреслено відсутність необхідного поспіху в озброюванні. Нові проблеми виникають насамперед з високих коштів вдержування збройних сил у відповідній кількості та на відповідному рівні, що правдоподібно вимагатиме продовжування, або ще й збільшення американської допомоги поодиноким країнам. Нарадами проводить данський міністер закордонних справ Оле Крафт, який в своїй вступній промові перестеріг, що „деякі країни забули загрозу наглої зміни оборонних виглядів". На порядку нарад є теж вимога головного командування аліянтських збройних сил, що на завершення оборонної підготовки в найближчих двох роках призначити щонайменше 400,000,000 долярів. В промовах і звітах високо оцінено дотеперішню працю аліянтського командування. В нарадах беруть участь вже теж нові члени аліянсу — Туреччина і Греція. На сесії розглядатиметься теж проблема включення Німеччини в західну оборону, встановлена вже відповідними договорами, які ще очікують на свою ратифікацію парляментами заінтересованих країн.

ЗДА замовляють танки для НАТО в Британії

Лондон. — ЗДА підписали контракт із Британією, яка має будувати 500 танків типу Сентуріон, які призначені для країн Північно Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО). Танки Сентуріон — це стандартні танки англійської армії, і їх мають доставляти Данії і Голяндії. Вони озброєнні 20-фунтовою гарматкою, що з неї можна стріляти до цілі навіть під час руху танка. Спеціялісти вважають ці танки „одними з найкращих, якщо не найкращими". Підписаний контракт — це найбільший досі контракт зроблений закордоном. Згідно з цим контрактом ЗДА заплатять за 500 танків 90,000,000 долярів, а минулого року подібне замовлення в Англії виносило тільки 75,000,000 долярів. Це американське замовлення не тільки спричиниться до озброєння країн НАТО, але також підтримує господарку европейських країн, не допускаючи в них до безробіття та збільшуючи запас долярової валюти.

ОН звільнили Скворцова під закидом шпигунства

Об'єднані Нації, Н. Й. — Николай Скворцов був два роки урядовцем ОН, побираючи 8,000 долярів річної платні. В червні ц. р. він виїхав на відпустку до Совєтів, а в літі ЗДА повідомили ОН, що Скворцов старався зорганізувати шпигунську працю в цій країні. Департамент стейту повідомив амбасаду ЗДА в Москві, щоб Скворцову не видала візи на в'їзд до Америки, а Об'єднані Нації звільнили його з праці ще в вересні цього року. В кулуарах ОН говорять про заступника генерального секретаря Зінченка, який виїхав у червні на відпустку, і досі не вернувся до праці, хоч його відпустка скінчилася в серпні. З Москви повідомили, що він хворий.

Англійці готуються до коронаційного маршу

Лондон. — Організатори коронаційної паради далі вправляються, як має військо маршувати під час коронації королеви Єлисавети II в дні 2 червня 1953. Гвардійська бригада маршувала від Букингемського палацу до Вестмінстерського абатства, проводячи повз королівську карету, а коронаційні урядовці з годинниками-хронометрами визначували час, який буде потрібний на відбуття цього походу. Визначили, що на відбуття цього походу треба 33 хвилин, коли військо робить 112 кроків на одну хвилину. Вирішили, що треба усунути ті „острови безпеки", які знаходяться в деяких місцях вулиць, що поширить їх для парадного маршу.

Відгомін святкувань 50-ліття У.Н.С. у Форд Сіті

Питсбурґ, Па. — Місцевий ілюстрований журнал „Питсбурґ Піпел" у своєму виданні за листопад ц. р. помістив повну сторінку ілюстрацій з недавніх святкувань 50-ліття 63-ого відділу Українського Народного Союзу у Форд Сіті, Па. Як відомо всі місцеві українці, — їх вже три генерації — належать тут до УНСоюзу, що фірмою УНСоюзу проходить все українське життя і велика частина загально-американського громадського життя, що й самому місцеві надає характеру своєрідного „Союзового містечка". На згаданій сторінці поміщено шість фотографій із ювілейних союзових святкувань: 1. Похід вулицями міста, що його очолюють ветерани американських збройних сил, несучи американський і український прапори; 2. Богослуження в місцевій українській церкві, теж з ветеранами в перших рядах; — 3. Загальний вид на залю під час ювілейного бенкету; — 4. Президиальний стіл, за яким стоїть та промовляє голова УНС Д. Галичин; — 5. Представники Головного Уряду УНС Д. Галичин і Геновефа Жеребняк та голова місцевого відділу М. Фіцик і двоє членів - основників Відділу перед 50-ти роками: П. Темсік і Катерина Гоменда; 6. Група громадянок, що займалась бенкетовою кухнею. Під фотографіями подано відповідні підписи та виснення.

УБИТО 84 ЧЕРВОНИХ ПОЛОНЕНИХ В КОРЕЇ ПІД ЧАС БУНТУ

3,600 ПОЛОНЕНИХ ПОЧАЛИ БУНТ, ПЛЯНУЮЧИ МАСОВЕ ПОВСТАННЯ І ВТЕЧУ З ОСТРОВА

Токіо. — Минулої неділі на острові Понгам біля південного побережжя Кореї прийшло знову до бунту червоних полонених, під час якого 82 полонених було вбитих а 120 поранених, з яких два опісля вмерли. Це був один з найбільш кривавих бунтів, які досі між полоненими в Кореї трапились. Поранених було теж чотирьох аліянтських сторожів табору. В бунті взяло участь 3,600 полонених з усіх 9,000, приміщених в таборі на тому острові. Згідно з офіціяльним повідомленням, цей бунт мав бути початком масового повстання і втечі полонених з табору на тому острові. Аліянтська сторожа перехопила низку таємних повідомлень та інструкцій в справах плянованого повстання і була ввесь час в гострому поготівлі. Аліянтське командування негайно почало слідство в справі бунту. На місце бунту приїхав комадант воєнних полонених полковник Колдвел, — заявляючи кореспондентам, що він оцінює положення як „дуже серйозне". Він висловив велике признання командуванню табору за негайну акцію для втихомирення бунту, при чому не було вжито більше сили, ніж це було необхідне. Бунт негайно був зліквідований і в таборі прийшов спокій. Офіціяльно повідомлено, що бунт почали інтерновані цивільні комуністи. Всі, що брали участь в бунті, були зголошені як добровольці на репатріяцію до комуністичних країн після евентуального перемир'я. Одним з доказів плянової організації бунту вважається, — крім переловлених таємних вісток і записок, ту обставину, що бунт почато власне тоді, як Об'єднані Нації очікували комуно-китайської відповіді на прийняту ними компромісову індійську резолюцію в справі полонених. Цей, як і попередні бунти полонених були керовані зі зовні. Бунт почався з того, що більша кількість полонених в тому таборі почала в неділю рано робити військові вправи, ігноруючи всі заклики і розпорядки аліянтської сторожі. Опісля бунтівники зібрались та зайняли відповідні „стратегічні позиції" в таборі, в яких вже заздалегідь нагромаджено багато каміння та всілякої іншої „підручної зброї". Аліянтська сторожа віддала насамперед кілька сальв на пересторогу, але у відповідь на це збунтовані полонені почали трьома лавами наступ на сторожу. Щоб не допустити до масової втечі, сторожа віддала тоді сальву в полонених, у висліді якої були вбиті і поранені. Цим здавлено бунт та привернено порядок. Усіх тяжче поранених негайно перевезено до лікарні полонених на острові Кодже.

ЗДА НЕ ПІДУТЬ НА ЖАДНІ ДАЛЬШІ КОМПРОМІСИ В СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Уряд З'єдинених Держав Америки проголосив тут сьогодні офіціяльно, що він не піде на жадні дальші компроміси в справі репатріяції полонених, потверджуючи рівночасно свою рішучість продовжувати „виконування своїх відповідальностей в Кореї". В заяві яку проголошено рівночасно теж і у Вашингтоні, уряд З'єдинених Держав висловлює свій „глибокий жаль" з приводу того, що комуністичний Китай відкинув ухвалену Генеральною Асамблеєю компромісову пропозицію в справі полонених. В урядовій заяві стверджено, що „комуністи тим самим знову відкинули мир в Кореї". Стверджуючи ще раз, що „в основних гуманітарних принципах не може бути жадного компромісу", американський уряд відкидає будь-які дальші заходи в Об'єднаних Націях або на будь-якому іншому форумі в справі полагодження аліянтсько-комуністичних суперечностей відносно репатріяції полонених, вважаючи, що аліянти зі свого боку сказали вже своє останнє слово і тепер вже виключно від комуністів залежить, чи в Кореї буде мир. Свій жаль з приводу відкинення комуністами індійської компромісової резолюції висловив теж британський представник, заявляючи при цьому, що комуністи ще мають час роздуматись та змінити своє становище в тій справі. Цього „проти надій сподіваєтеся" теж індійська делегація, погоджуючись з американським становищем, що в цій справі не можна зробити вже нічого іншого.

Новий ізраїльський кабінет правішає

Тель Авів, Ізраїль. — Прийшло до порозуміння між партією прем'єра Бен-Гуріона Мапай та Загальною сіоністичною партією в справі утворення нового уряду. Парляментарна більшість цих двох партій виносите 73 посли на всіх 120 членів парляменту. Партія Мапай матиме 9 міністерських послів, Сіоністична партія 4, і стільки ж само залишили для інших партій. Приступлення сіоністів до урядової більшости вважають ознакою, що ізраїльський уряд правішає, бо сіоністи домагаються знесення господарської контролі, уніфікації шкільництва, зміни виборчої реформи, яка дозволяла б на представництво тим партіям, що дістали принаймні 10% голосів. Ця зміна виборчої реформи поправила б теперішню пропорційність виборів, яка дозволяє навіть малим партіям здобути посольські мандати.

АЧЕСОН ПЕРЕГОВОРЮЄ З ІДЕНОМ В СПРАВІ ІРАНСЬКОЇ НАФТИ

Париж. — Британський міністер закордонних справ Ентоні Іден та державний секретар стейту Дін Ачесон переговорювали в справі іранської нафти на основі нових пропозицій у цій справі, які видвигнула адміністрація президента Трумана. Головні пункти цієї пропозиції такі: 1. Англо-іранська нафтова спілка дістає відшкодування висотою 1,000,000,000 долярів не від Ірану тільки з Міжнародного банку для відбудови. 2. Американські нафтові спілки разом із Англо-іранською та Іранською нафтовими спілками творять спільну організацію, яка має пустити в рух нафтовий промисел в Ірані. Після 50-хвилинної розмови англійські інформатори твердять, що міністер Іден був вдоволений, хоч перед початком розмов він був „холодний" у цій справі. Англійці твердять, що великі нафтові спілки не радо інвестувамуть у Ірані, бо там існує загроза комунізму, а також тому, що вони поробили контракти з іншими середньо-східними нафтовими осередками.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

Недільне видання:

На рік у ЗДА	$3.75	На рік у Канаді	$4.25
На пів року у ЗДА	$2.00	На пів року в Канаді	$2.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSPY CITY 3, N. J.

АЙЗЕНГАВЕР ПРО ВІЙНУ В КОРЕЇ

„Вкінці, всі ми мусимо брати під увагу — в усьому нашому думанні і нашому плянуванні — що війна в Кореї є для нас під теперішню пору тільки найбільш драматична і найбільш болюча фаза нашого світового змагання з комуністичною агресією", заявив новообраний президент, Двайт Д. Айзенгавер, у публічному звіті про свою поїздку до Кореї. Ту фазу хоче ген. Айзенгавер, як перебере в січні уряд президента, довести до щасливого кінця, себто буде пробувати вийти з честю з цього конфлікту. Він переконаний, що це може вдатись, якщо вільні люди змагатимуть до цеї цілі „інтеліґентно й енерґійно".

Ген. Айзенгавер заявив, що він не може деяких справ взагалі обговорювати публічно, а деякі тільки дуже загально. Це ясне, якщо воно відноситься до дальшої стратегії в військовому розумінні. З заяви ген. Айзенгавера виходить, що він поїхав до Кореї, щоб „приглянутись, послухати і навчитись". Видно, що багато навчився, коли вже має пляни щодо дальших воєнних операцій. Про них буде можна почути з воєнних вістей з Кореї, а найбільше тоді, як Айзенгавер стане діючим президентом. Ще згадаємо, що генерал Айзенгавер розмовляв з найвищими командирами армії й фльоти на терені воєнних операцій, а теж з старшинами і вояками. Він дістав таким чином інформації з першої руки.

Про свою подорож сказав Айзенгавер ще такі важливі слова: „Ця подорож не є кінцем, а тільки початком нового змагання покінчити чесно з цею фазою світової боротьби ... Маємо перед собою ворога, на якого слова не роблять враження, якими переконливими вони не були б, а тільки діла, здійснювані в обставинах, щодо яких ми самі є рішальним чинником ... Вірю, що архітектів агресії можна довести до такої дійсности, яка їм вказуватиме, що це було б фатальне безглуздя — спричиняти нові пожежі, як от в Кореї чи деінде в світі ... Вірю, що думаючи доволі ясно, плянуючи доволі дбайливо й працюючи доволі невтомно, ми таки врятуємо волю і забезпечимо мир".

Ген. Айзенгавер теж добре розуміє, що „замало, щоб одна сторона бажала миру, бо це ще не доводить до миру". Але він тої думки, що треба „заставити інших, щоб і вони хотіли миру".

Ми навели найважливіші слова з звіту та завваг ген. Айзенгавера про його корейську місію. Він їх проголосив саме в той час, коли у Відні почали радити „партизани миру", себто делеґати на Кремлем аранжований черговий глум над миром, який комуністи називають „мирним конґресом". Тим разом цей глум ще очевидніший, бо конґрес відбувається в Австрії, яка вже 7 років благає миру і не може його діждатись — через совєтське вето. До того комуністична „Рада Світового Миру", що має свій осідок в Празі, вимусила, щоб цей конґрес відбувся в країні, яка заявилася проти цього конґресу. Значить навіть і тут заважила груба сила, совєтська сила, яка як завжди і всюди не рахується з нічим і ніким.

З цього, що тепер заявив ген. Айзенгавер, виходило б, що як він обійме уряд, тоді грубій совєтській силі буде протиставлена — сила вільних народів. Дуже можливо, що це буде випробуване спершу в Кореї, що можна заключати вже по тім, що ген. Айзенгавер приобіцяв Кореї більшу допомогу та поставився особливо уважно до вишколу боєвої сили з мешканців самої Південної Кореї.

Ті, що краще поінформовані про поїздку Айзенгавера до Кореї, запевняють, що він тепер багато визнається на тому, що треба робити, щоб покінчити цю „фазу ґльобального змагання" з Совєтами. Та ми можемо хіба тільки передавати ці різні вісті й ждати, які діла виявить найближча будуччина, що почнеться по 20 січні 1953 року.

МІСІЯ У.К.К. ДО ЕВРОПИ

В неділю 14-го грудня виїхала літаком з Ню Йорку до Европи окрема делеґація УК-Комітету, в склад якої входять: голова УКК проф. Лев Добрянський, діючий заступник голови Дмитро Галичин та екзекутивний директор Політичної Ради адв. Степан Ярема. Четвертий член делеґації, Володимир Душник, виїхав до Европи вже з кінцем листопада, щоб поробити деяку підготовку для приїзду повної делеґації.

Уже сама підготовка місії УКК до Европи була від деякого часу предметом не тільки великої уваги, але й великих хвилювань в українських політичних колах по цей і головно по той бік океану. Це тому, що ця місія — на думку українців — відноситься до справи, яка посередньо заторкує основний принцип української визвольної політики: вирішену вже свобідним виявом волі українського народу в 1918-19 рр. повну державну незалежність і національну суверенність.

В чому діло? В обставинах теперішнього політичного напруження та стану „психологічної війни" між очолюваним З'єдиненими Державами вільним західним світом та рабовласницьким Совєтським Союзом, всі народи глибоко заінтересовані в тому, щоб створити один суцільний і солідарний антибольшевицький фронт всіх волелюбних народів. Американські політичні кола, як і загальна американська публічна опінія глибоко заінтересована теж в тому, щоб створити такий спільний антибольшевицький фронт з усіх під-совєтських народів та їх екзильних представництв. В цьому напрямі вже пороблено різноманітні заходи та з різноманітними вислідами. В рямках тих заходів створено теж і відомий Американський Комітет для Визволення Народів Росії і опісля з його ініціятиви т. зв. Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби в Европі. В усіх, або щонайменше в більшості тих заходів, американці, під помітним впливом офіціяльної дотеперішньої політики державного департаменту та не без досить сильних ще впливів російських еміґраційних груп стали на становищі т. зв. „непередрішення" національної проблеми на території теперішньої совєтської імперії. Згідно з цею засадою „непередрішення", яка лягла в основу політичної плятформи і Американського Комітету і Координаційного Центру, всі національні проблеми Совєтського Союзу повинні бути вирішені самими поодинокими народами щойно після розвалу теперішнього совєтського режиму. Цю засаду виразно і недвозначно та солідарно відкинули всі українські політичні угрупування, як теж Український Конґресовий Комітет Америки. Вони стоять на становищі, що український нарід вже самовизначився в незалежній і суверенній Українській Народній Республіці в 1918-19 рр., встановленій вільним виявленням волі українського народу та відповідно д е р ж а в н о - п р а в н о оформленій і міжнародно визнаній. Розбійницький совєтсько-російський збройний напад на ту Республіку та її окупація і насильне встановлення в ній совєтської диктатури в нічому не може змінити або заперечити того самоопреділення і самовизначення українського народу. Крім того українська держава, хоч і окупована, є сьогодні членом Об'єднаних Націй і тим самим визнана як державно-правна одиниця і цього не змінює факт, що в тій міжнародній організації її безправно репрезентують п р е д с т а в н и к и окупаційного режиму, а не законні представники українського народу. На такому самому становищі стоять і від нього в жадному разі не відступлять теж інші хвилево окуповані не-російські народи Совєтського Союзу.

Це відносно політичної плятформи Американського Комітету і Координаційного Центру. В такому світлі їх засада „непередрішення" є властиво „передрішенням", бо не признає, хоч і не відкидає, того рішення, що його виніс український та інші не-російські народи по всім правилам законної демократичної процедури.

Друге застереження, що його ставлять українці та інші не-російські представництва до Американського Комітету і Координаційного Центру, це їх організаційна база. Діло в тому, що американські чинники, які стоять за тими організаціями, прийняли цілком несправедливий і дискримінаційний принцип національного представництва в тих організаціях, віддаючи половину голосів росіянам, а половину всім іншим національним представництвам. Таке відношення немає жадної підстави ані жадного виправдання.

На такому тлі й створилось це загальне хвилювання у зв'язку з виїздом місії УКК до Европи, що знайшло свій відгомін навіть в американській пресі. Як же оцінювати ту місію? На початку ми згадали, що вона заторкує ці принципи української визвольної політики, але вона їх в жадному разі не порушує, як довго місія стисло придержуватиметься інструкцій, які вона одержала від УКК. Ці інструкції могли йти тільки по лінії офіціяльного комунікату УКК з 25-го листопада, в якому сказано, що „теперішня політична плятформа і організаційна база Координаційного Центру не дають можливости українським групам взяти участь в працях цього Центру". Цілком аналогічне становище заїняла й УНРада та поодинокі українські угрупування.

Отже виникає питання: навіщо ж тоді місія УКК до Европи, коли немає можливостей співпраці з Координаційним Центром? На це теж дає відповідь згаданий комунікат УКК, в якому м. і. сказано: „З уваги на те, що справа створення спільного фронту для боротьби за визволення народів СССР є надзвичайно важлива і актуальна, УККомітет вважає вказаним провадити далі перед американськими чинниками заходи для зміни згаданої плятформи і організаційних форм Координаційного Центру". Це, як і інші головні проблеми та завдання місії, вияснив і доповнив п. Д. Галичин в своїй заяві безпосередньо перед від'їздом до Европи, заявляючи, що европейські наради будуть продовженням тих, що вже відбувалися між представниками УКК і Американським Комітетом в Америці, що ціллю тих нарад буде „розв'язати проблему, яка виникає з факту, що плятформа і організаційна база Координаційного Центру утруднює українську участь і співпрацю з тим Центром" та довести до того, щоб „компетентні російські і не-російські п р е д с т а в н и к и взяли це під увагу і таким чином вможливили відповідну розв'язку проблеми створення справді демократичного і справедливого координаційного центру російських і не-російських представників, відданого справі допомоги народам Совєтського Союзу до їхнього визволення та встановлення їхніх вільних і незалежних держав на їх етнографічних територіях".

Із сказаного і наведеного можна виробити собі цілком ясну думку про цю місію УКК до Европи. Вона в такому її ставленні в нічому не порушує принципів української визвольної політики, натомість дає тій політиці важливий арґумент проти багатьох і видвиганих з різних боків тверджень, мовляв, українці є взагалі проти переговорів та проти спільного фронту. Ця місія вже сама по собі дає важливий для дальшої української визвольної політики на міжнародному форумі доказ української доброї волі. Українці не мають жадних ворожих замірів ані проти російського, ані проти жадного іншого народу. Навпаки, вони бажають собі співпраці і дружби, тим більше співпраці в боротьбі проти спільного большевицького ворога людства і тому вони щиро бажають миру з усіми народами, але цей мир мусить бути чесний і справедливий, він може базуватись тільки на повному рівноправстві, без жадних п і д с т у п с т в, хитрощів та скритих думок і в жадному разі не може не тільки порушувати, але навіть ставити в сумнів таких самозрозумілих принципів, як повна національна суверенність і державна незалежність українського народу на його етнографічних землях.

Вважаємо, що становище УККомітету є цілком правильне і цілком відповідає демократичним засадам. Самі переговори навіть в принципових справах тих принципів ще не порушують, якщо від них не відступається. А переговори потрібні і конечні, бо як довго вони ведуться, так довго існує можливість мирного полагодження навіть принципових справ. Кожний має право вірити або сумніватись в доцільність теперішньої місії УКК до Европи, але це не змінює факту, що цю місію супроводжають тільки найкращі побажання американсько-українського загалу, щоб місія виконала своє трудне завдання та допомогла розв'язати доручені їй складні проблеми так, як цього вимагає добро української визвольної справи, так сильно зв'язаної сьогодні з найістотнішими інтересами Америки та перемогою вільного світу над большевицьким ворогом людства і його цивілізації.

Микола Очерет

Російсько-совєтський антисемітизм

Празький процес і його вирок був несподіванкою для Західнього світу і саме через його антисемітський характер. Нам, що жили десятки років в російській імперії, а потім в Совєтському Союзі, давно відомий притаманний росіянам антисемітизм і нас весь час дивувало і дивує, що ідеал російського народу, „єдіную, недєлімую", тут, в Америці захищають старі російські еміґранти жидівського походження.

Тішимо себе надією, що може цей процес виведе їх з области мрій і пересадить на реальний ґрунт жорстокої дійсности. Ми не дивуємось заяві Захаріяса Шустера, що закидає засудженим в Празі вороже до жидів ставлення, бо саме ця заява показує, що Захаріяс Шустер абсолютно не знає совєтської дійсности. Хіба ж може хоть один громадянин виявити в Совєтському Союзі свою незгоду з „генеральною лінією", щоб на другий день після цього він не зник без сліду? Як могли засуджені прихильно ставитись до жидів, коли „генеральна лінія" партії взяла виразний антисемітський напрям? Нас не дивує і заява колишнього посла до британійського парляменту Коннія Зілакуса про „ф а н т а с т и ч н і с т ь" зізнань Сланського і Ґеміндера відносно „тісної його співпраці з ними", бо Коннія Зілакус також не уявляє собі совєтської дійсности і не знає, що увесь той процес є „фантастичним".

Ми навчені совєтами розуміти саме такі процеси. Ми пригадуємо процес Тухачевського, який відбувся перед другою світовою війною. В рямках тої акції в роках 1937-38 знищено три маршали з усіх п'ятьох, 14 генералів-полковників, 10 адміралів, 61 генералів, 118 генералів-лейтенантів та 247 генералів-майорів. Середніх і нижчих старшин винищено тисячами і після приблизних підрахунків виявлено, що 74% винищених не є росіяни, а 26% були росіяни „неприємлемі" компартії і режимові. В цих часах зліквідовано 1 і 2 український кінні корпуси, розформовано 18 українських територіяльних дивізій міліційного типу, розформовано азербайджанську, кримо-татарську, татаро-казанську, таджицьку дивізії, кілька туркменських дивізій, казахський і кіргізький кінні полки, узбекську кінну дивізію та повністю знищений командний склад всіх цих національних військових формацій.

Тоді ж ліквідовано київську, харківську, одеську, кіровоградську, бакинську, казанську і ташкентську військові школи себто всі не-російські військові школи старшин.

В наслідок процесу ліквідовано третину депутатів неросіян від національних республік та автономних областей. За неповним списком знищено 58 міністрів не-росіян, хоч вони були комуністами, але не-росіяни. Бійців і підстаршин розформованих дивізій перекинено було до кадрових російських дивізій і там виявилось, що коло 50% бійців зовсім не знали росій-

(Закінчення на стор. 3)

ЛОНДОН У ТУМАНІ

(Від нашого кореспондента)

Уже третій день хмари густого туману вкрили Лондон. Стоїть повна тиша, тому дим змішався з туманом і творить масу, непридатну для дихання. Рух на вулицях дуже малий, їздять переважно підземною залізницею, бо туди туман не доходить. Мешканці Лондону без крайньої потреби не виходять із хати, сидять дома. Навіть удень легко заблудити в непроглядному тумані. Статистика показує, що під час такої туманної погоди процент померлих зростає: очевидно, така погода загострює кризу у тяжко недужих і прискорює смерть.

Звичайно, цей туман прийшов і піде, настане інша погода. Зате важливіше, що дебати в парляменті на минулому тижні викликали широкий відгук у суспільстві, своїм незвичним змістом і формою. В політичному житті Британії створилася непевна рівновага між двома найбільшими партіями: консервативною і соціялістичною. Коли консервативні були в опозиції, то Черчіл заявляв, що не дасть спочинку урядові партії праці й доведе його до втоми своєю критикою. Тепер, приблизно, такої тактики додержується Партія Праці в парляменті. Вона веде гостру опозицію проти всієї політики уряду Черчіла. Старе правило англійського парляментаризму, що повинність опозиції є опонувати, має тут також реальну підставу в різницях поглядів обох партій на завдання внутрішньої політики.

Опозиція дуже невдоволена на рішення уряду скасувати націоналізацію сталевої промисловости. Закон про скасування націоналізації сталевої промисловости уряд Черчіла хоче провести прискореним способом „ґільотини", без довгих дебат, використавши свою невелику парляментарну більшість. Коли цими днями прийшло до дебат у парляменті про політику уряду, то опозиція внесла резолюцію недовір'я урядові. Під час промови Черчіла члени опозиції підняли сильний гук, так що не було чути й слів промовця. При цім чути було слова — „гуска", і з приводу цього слова загорілися пристрасті. Черчіл на закид опозиції відповів, що він сумнівається в патріотизмі посла Партії Праці Шінвелла, недавнього міністра війни. На це піднялася буря протестів. Представник опозиції К. Етлі процитував заяву Черчіла, в якій він свого часу підносив заслуги Шінвела для зміцнення оборони Великої Британії. Черчіл відповів, що та заява з хвалою для Шінвела дійсно була, але що він пізніше свій погляд змінив. Шум, крик, протести опозиції не зменшилися.

Такі сцени в „матері парляментів" трапляються дуже рідко, і цей інцидент з „гускою" та з подібними „епітетами" в парляменті викликав у суспільстві й пресі багато дискусій. Треба відзначити об'єктивний, безсторонній підхід преси до подій у парляменті. Нема того, щоб обороняти обов'язково тактику своєї партії чи своїх провідників. Наприклад, соціялістичний часопис „Сондей Пікторісл" в Лондоні обвинувачує і свою партію і партію консервативну за той інцидент, що вчинився в парляменті.

„Забагато рику", — пише автор у своїй статті. „Обвинувачую обидві партії. Обвинувачую Партію Праці за наслідування дріб'язкового обструкціонізму консерватистів, коли вони були в меншості. Щоб не думати про п. Черчіла, він таки не є гуска. Це не піднімає в нічім престижу Партії Праці, ні добробуту країни, як називати його гускою або вигукувати проти нього". Про Черчіла пише автор статті, що він дозволив собі піти шляхом, невідповідним для великого парляментариста, як це сталося в його нападі на Шінвела.

Автор згаданої статті звертає увагу на те, що „партійна машина" надто тримає парляментарне життя в тісних рамах, що дискусії в парляменті мають назагал формальний характер, і що посли своїми „манерами" не подають нічого до поваги парляменту: „Чи ми платимо членам парляменту по тисячі фунтів на рік на те, щоб дозволити собі на скандали, що переривають діяльність парляменту в той час, як вони кидають один одному докори і потім улаштовують шестигодинні дебати, щоб позбутися свого недоброго настрою?"

Автор статті описує „недобрі манери" деяких послів у парляменті, які під час засідань розмовляють між собою, пишуть листи, ходять з руками в кишенях, сідають, поклавши ноги на лавку і т. д.

Напруження між урядовою більшістю і опозицією є досить велике. Життя парляменту, вибраного в жовтні минулого року, обчислене на п'ять літ. Однак невідомо, як будуть відбуватися доповнюючі вибори, наслідком вибуття послів із парляменту через недугу або смерть. Секретар Партії Праці М. Філліпс пророкував після виборів, у промові через радіо в лютому 1952 р., що коли консервативний уряд не втратить своєї більшости в парляменті протягом року, то він готовий „з'їсти власний капелюх".

Черчіл сказав у парляменті під час дебат, що пророцтво не здійснилося і М. Філіпсові доведеться споживати власний капелюх ...

Що буде далі криється в густому тумані, що закутує Британію. Навіть птиці тратять орієнтацію в тумані і падають масами на землю.

П. А.

П. Заярський

ПОЕТ-ГРОМАДЯНИН

Пам'яті видатного українського поета-борця і мученика за волю України Павла Грабовського. В день 50-ліття з дня його смерти

(7)

Хоч кращі сили гинуть по тюрмах, а в країні панує темна непроглядна ніч московського самодержавства, деспотизму і неволі, хоч ще багато жертв доведеться положити на вівтар свободи, проте Грабовський, перекликаючись із Шевченковими словами „Тяжко впасти у кайдани, умирать в неволі, а ще гірше спати, спати і спати на волі", говорить, що не проміняє свої „муки люті" на „блага покою", на „живу трунину" еґоїстичного міщанського животіння. Переборюючи свою нудьгу та втому, поет кличе до боротьби:

Заліза вічні наді мною ...
Гнітить мертвота ... сум
[та сум ..
Вагуча пітьма пеленою
Щораз лягa на скутий ум.
Та все любов'ю б'ються
[груди;
Бажав би віки працювать,
До миру кличучи, щоб люди
Людей спішили розкувать!

В поезіях, звернених до друзів-засланців, Грабовський висловлює тверду, непохитну віру в те, що страждання їх не марні:

Не сумуйте, що купа
[на купі
Всі поляжем за діло святе:
На зітлілому нашому трупі
Невмируще братерство
[зросте!

Ці рядки нагадують нам Франкових „Каменярів": „А щастя всіх прийде по наших аж кістках!" Цю ж подібність цілком слушно зауважує один із дослідників творчости Грабовського (О. Кисельов) і в вірші П. Грабовського „Пісня кайданників", „де такого ж символічного значення, як „Каменярі" Франка, набирають конкретні образи кайданників-каторжан, що б'ють твердий ґраніт в морокові душної шахти. В них ми бачимо образи революціонерів, борців проти царизму, проти соціяльного і національного гноблення. Поет твердо переконаний, що великий відгомін від стуку їхніх молотів „піде до народу, в рідні груди западе", і на місце знесилених і загиблих в цій боротьбі народ

На святе свободи діло
Вишле сотні свіжих рук ...
Бийте ж, браття, бийте
[сміло,
Безупинно: „стук" та
[„стук"!

Поет вірить, що жертви не даремні, що насіння свободи, посіяне борцями, прийметься, що з нього „зросте міцніше покоління", якого не подужають вороги. Поет закликає не складати рук, не капітулювати перед сильнішим ворогом, а бути сміливими, непохитними і наполегливими в боротьбі. Всі надії на успіх боротьби поет покладає тільки на власні сили українського народу, а не на допомогу зовнішню якихось чужих сил:

Не діждати з боку
Нам поради, — ні!
Певність свого кроку,
Сміливість в борні,

Праця безупинна —
Звалюють врага ...
В нас самих — провина,
В нас самих — снага.

Поет добре знає, що борців проти московської неволі малий гурт, що сил у ворога значно більше. Але це його не лякає і не зупиняє його нерівної боротьби:

Мало нас, та це — дарма,
Не в потузі Бог, а в Правді;
Тричі проклята тюрма
Пануватиме не завжди.

Мало нас, та це — дарма,
Міцна віра рушить скали...
Тим загибелі нема,
Кому світять ідеали!

Перша засада борців — це „добробут народній та воля". Ніщо не лякає борців, бо вони добре знають, що їхня перемога настане незабаром, вони певні того, що

Шлях, мочений кров'ю
[та потом,
Нас виведе в панство
[свободи,
Не нині, не завтра,
[так потім!

Поет до кінця свого життя не втрачав віри в те, що все сучасне лихо України

Мов чорна хмара пропливе,
Що невмируща міць народа
Усе лихе переживе!

Безмежна любов до свого народу у Грабовського була поєднана з такою ж безмежною непримиренною ненавистю до катів українського народу. Тому то, не зважаючи на всю свою глибоку пошану до світлої пам'яті Надії Сигиди, поет проте не може виконати одного її заповіту — не може простити її мучителів:

Любить врага, всестрадинице
[свята,
Ти людям грішним
[завіщала,
Конаючи під тяжею хреста,
За сонце Правди, як
[повчала ...

Твої завіти... бережу я їх...
Ти стежку світиш
[із могили...
Але простить мучителів
[твоїх
Я не відчуваю в собі сили!

Бойовим закликом звучить бадьорий вірш Грабовського „Наперед", „Скиньмо владу катів-бузувірів, щоб людиною став чоловік!" — закликає поет-борець.

Наперед! Годі скніти
[рабами,
Час кормигу гидливу
[знести! ..
... Наперед до завзятого бою
За громадські та власні
[права!
... Наперед за Край Рідний
[та Волю,
За окутий пригноблений
[люд,
Хоч нічого не знайдеш,
[крім болю,
Хоч нас жде невіддячений
[труд!

З незломністю завзятого, непримиренного борця Грабовський в найтяжчих обставинах свого життя ні на крок не зійшов з обраного ним шляху боротьби, він зумів зберегти найшляхетніші людські стремління і поривання; хворий безнадійно і змучений фізично і морально, він зумів зберегти силу Духа, і не скореним помер у сибірській непривітній тайзі.

Ніч панує непроглядна,
Тьма усе заволіка ...
О, яка ж ти безвідрадна,
Моя тюрмо, та тяжка!

І в минулому — могили,
І попереду — хрести;
Як то вельми треба сили
Світлу віру донести!

І цю „світлу віру" доніс поет-страдник аж до самої могили, доніс її не схиливши своєї гордої голови перед катами-мучителями. Доніс її, бо крізь темряву безпросвітньої полярної сибірської ночі, крізь чорні хмари своєї довічної похмурої тюрми він бачив ясну зірку майбутньої волі, майбутнього визволення своєї Рідної України.

Безмежна самовіддана любов до України, до далекого Рідного Краю чується в кожному рядку сердечної, щирої поезії Павла Грабовського. До України звернуті були всі його найкращі почуття, до України посилав він свої тужливі пісні:

Під небом дальньої чужини,
Де хуґи носяться одні,
До тебе, кращої дружини,
Складаю я мої пісні.

І випливаєш ти над мене
У тій збагніченій красі,
Що не зруйнують,
[серце-нене,
Твої пекельники усі!

Україну, свій далекий рідний край, поет бачить у сні: йому сниться весняний вечір, коло млина „сивий рибалка сіть закида", „косарі сіли до каші серед ріллі", „пісня розлога... хвилею ллється, стогне, зідха, плаче, сміється і затиха"... Різким контрастом до цього видива-сну була гірка, жорстока дійсність:

І я прокинувсь
Тяжко зі сну,
Неначе ринувсь
Знов у труну:

Тьма наді мною,
Стужа дійма,
А за стіною
Вис зима.

(Закінчення буде).

О. К.

НЕВИСЛАНИЙ ЛИСТ

(У пам'ять Марії Федак).

На столі лежить телеграма, яку ми саме одержали, що відвчора Тебе немає між живими. А я не відповіла на Твого останнього листа, Бабуню! Він все ще в моїй течці з перепискою і я довжна Тобі відповідь. Чи простиш мені це, Бабуню?

Ні, я таки мушу відписати — цей останній раз цих кілька слів мусять ще дійти до Тебе. Як соромно мені, що тепер так занедбувала Тебе, оправдуючись браком часу. — ... „чи забула Ти вже зовсім свою Бабусю? Ти знаєш, живу тільки листами від Вас усіх. Але тішуся, що Ти занята працею в Пласті. Я все ставилася з великою прихильністю до такої роботи..." — стоїть Твоїм дивним, нечитким письмом під жовтневою датою. Чи мала я право так забути про Тебе?

* * *

Твоя постать, Бабусю, зв'язана у моїх споминах тісно зі Сикстуською 48. Цей дім, так добре знаний всім львовянам, пережив стільки, що і його Господиня. І обох Вас похилили додолу переживання і час. Мені здається нераз, що Твоє справжнє життя, Бабусю, закінчилося з хвилиною, коли війна приневолила Тебе кинути цю хату.

Мій перший дитячий спомин з цього дому, що був мені рідним — це холодний осінний ранок по атентаті на Пілсудського. Побоєвище кімнат по нічному трусі, втомлені обличчя домашніх і спокійна, як все, Ти, Бабуню, що терпеливо відповідаєш на питання малої внучки. Двері відчинялися, входили і виходили люди, все говорило шепотом немов у кімнаті хворого. Тоді впали Бабуні слова, такі незрозумілі для дитини: „Я горда, що це саме мій син виконав цей атентат".

Так, Бабусю — Ти була все горда за своїх дітей й за тих двох, Євгена й Андрія, що їх приняла у свойому серці як рідних синів!

І знову один клаптик спомину. Я стою у свойому „царстві" в кутику Бабуненої темної кімнати й приглядаюся, як польський аґент перекидає ляльчине ліжечко. А Ти підходиш до мене і тихо шепчеш: „не можна плакати, дитино, він не сміє бачити твого жалю!"

Це була ніч, коли шукали за полковником Коновальцем і Дружиною — але вони вже були в дорозі на захід.

* * *

Ні, Бабусю — я не плачу й сьогодні, хоч щось так сильно стискає за горло. Мені „не можна" і тепер. Чи не було все засадою у Твоїй сім'ї держати цупко в руках свої нерви? Я ніколи не бачила в Твоїх очах сліз жалю чи розпуки, бо ж „як можна виявляти свої почування?"...

Бачу Тебе, Бабусю, як сидиш вся в чорному, така дрібонька у великих лавах Храму св. Юра. Співають панахиду по Твойому улюбленому Зятеві. Але на Твому старечому, доброму лиці нічого не ворушиться. Що мусіла Ти переживати — як мати й Українка — в тих днях, коли прийшли перші вістки про ротердамську трагедію — ніхто з нас не знає.

А коли співали „Вічную пам'ять", Ти гордо держала свою сиву голову й тільки уста ворушилися в молитві за того, в кого покладала Ти такі надії...

І чи ж вільно мені сьогодні плакати, що Ти, Бабуню, вкінці відійшла на заслужений відпочинок? Ти маєш їх тепер біля себе і вкінці знаєш загадку їхньої смерти — і Євгена і сина Степана, трагічний кінець якого у Варшаві ми затаїли перед Тобою.

Скільки їх там вийшло вітати Тебе, люблена всіми, хто Тебе знав, Бабуню — і ближчих і дальших — чи ж можна нам тут сумувати?

Рівно п'ятнадцять років тому ми саме супровожали Дідуся в цю саму далеку дорогу. Тоді цілий Львів був у глибокій жалобі. У всіх церквах грали дзвони а похоронний похід тягнувся в безконечність вулицями Львова. Тобі, Бабуню, видавалося все це патетичним і зовсім непотрібним.

Завтра Ти спочинеш у чужій, але европейській землі так тихо й скромно, як це Ти собі все бажала. Тільки нечисленні зможуть кинути грудку землі на Твою домовину... А нам, розкиненим по всіх кінцях світу, залишається бути тільки думками з ними.

* * *

Не судилося побачити Тобі Твоєї першої правнучки. Але я заховала листа, що написала Ти мені по її народженні: „Я вірю, що Ти виховаєш її на добру Українку — а це найважніше!"

Бути доброю українкою — це було найважніше для Тебе. Чи маємо ми принайменше частину Твого патріотизму? Ціле Твоє життя було в ім'я одного. Без великих слів, без деклямацій, не патетично — Ти сповняла тільки свій обов'язок. Чи була у Львові більше революційна хата, як Твоя? Труси, арешти, все під обсервацією, все хтось переслідуваний, утечі, конспірація. Цілими роками все хтось з найблищих в тюрмі: чоловік, син Степан, зять Андрій, наймолодша дочка Дарія. В безконечність носили з цієї хати харчі для в'язнів, робили пачки, приготовляли білля.

А серцем усього Ти, все назовні спокійна, опанована, все приготована на найгірше.

Але не лише центром політичних переживань був цей дім і ця родина. Кожний концерт, кожна мистецька вистава, кожний прояв української вітальности в Галичині не проминав без уваги Бабусі. Так добре запам'ятала я, як Ти деклямувала мені „Кобзаря", як захоплювалася Лепким, як цитувала „Каменярів". І на все знаходився час, на читання і музику, на подорожі по Европі й на ведення взірцевої хати, на громадську роботу й на виховання дітей.

Цікаве Ти мала життя Бабуню, аж за цікаве. Чи не забагато було тих переживань на одну людину? Пригадуєш, як просила я Тебе писати спомини? „Це вже ти за мене зробиш" — казала Ти мені. Не написали — не було коли.

А сьогодні ось пишу останнього листа до Тебе...

Прости, що цей лист не залишиться тільки між нами. І прости, що тим разом я може сказала забагато цього, що Ти вважала за „непотрібне".

Дозволь мені ще одне сказати, тільки цей один раз сказати голосно — що я горда, що мала таку Бабуню.

Прощай

Твоя Внучка!

9 грудня 1952 р.

Активна участь українців у Міжнародних Скавтових Зв'язках

Дня 7 грудня 1952 відбувся в Ню Йорку другий Зїзд Конференції Скавтових Рухів з-поза Залізної Заслони, чи пак Конференції Скавтових Організацій на Вигнанні, яку та назву прийнято на З'їзді як остаточну. На З'їзді були заступлені Головні Квартири скавтових організацій Білорусії, Естонії, Латвії, Литви, Мадярщини, Польщі, Росії, України і Югославії. Чеські скавти з технічних причин не прислали делеґації, але письменно заявили повну співпрацю з Конференцією.

На порядку нарад З'їзду — побіч зміни статуту, намічення пляну діяльности та перевибору Секретаріяту — було підписання всіма національними організаціями письма до Міжнародної Скавтової Конференції (Ди Інтернешенел Бой Скавтс Конференс) в Лондоні з представленням прийняти скавтові організації окупованих большевиками країн назад у члени тієї Конференції. Ці всі національні організації знаходяться зараз за кордонами своїх країн. Їх скреслено з членів у висліді механічного придержування статуту Міжнародної Скавтової Конференції, за яким членами цієї ж Конференції можуть бути тільки скавтові організації оперті на власну державу й територію. В переходовому часі (рр. 1947-50) скавтові організації зі східньої й середньої Европи, які перебували на еміграції в Німеччині й Австрії, були зареєстровані в Міжнародному Скавтовому Бюрі в Лондоні (виконному органі Міжнародної Скавтової Конференції) через окремий т. зв. „ДП-Відділ" цього Бюра. З основним закінченням переселення з Німеччини й Австрії цей Відділ розв'язано в червні 1950 р., а всім національним скавтовим організаціям, об'єднаним у тому відділі, припоручено ввести своїх членів на нових місцях поселення в ряди місцевих крайових скавтових асоціяцій (на підставі 14-тої резолюції Міжнародної Скавтової Конференції на її З'їзді в Муасон, Франція, в 1947 р.). Останніми скреслено з членства в Міжнародній Скавтовій Конференції в Лондоні поляків, а внесений ними спротив був відкинений на З'їзді Конференції в Норвегії в 1949 р. З тою хвилиною останні справедливі надії скавтових організацій з окупованих большевиками країн на рівноправну участь у дії Світового Скавтинґу і мобілізування опінії проти окупанта — здавалося упали.

В цій депресії ініціятиву перебрали українці й почали організувати лояльну протидію. Їхньою ідеєю було довести до цупкого об'єднання всіх національних скавтових організацій, які знайшлися на еміґрації, та підтримати їх у дальшій наполегливій праці над вихованням молоді їх національностей, — а рівночасно переговорювати з Лондоном і вперто домагатися своїх прав. Не легке було це завдання. Огірчені організації не вірили в справу і нерадо співпрацювали.

Першим кроком було продовження існування т. зв. „Дорадчого Комітету", що існував при ДП-Відділі Міжнародного Бюра в Мюнхені. Сам Відділ, як ми згадали, розв'язано в червні 1950, але Дорадчий Комітет за тихою згодою Лондону залишився. В травні 1951 р. — знову ж заходами українців — відбуто збори цього Комітету вже в Ню Йорку і переіменовано його на Конференцію Скавтових Рухів з-поза Залізної Заслони. До Конференції приступило шість національних скавтових організацій. До Секретаріяту обрано естонця, литовця й українця. Праця не йшла гладко. Щойно після півтора року заходів удалося передусім переконати членів і нечленів у доцільности й вимові спільного і спокійного виступу й натиску на Конференцію в Лондоні. Міжнародне Скавтове Бюро в Лондоні прийняло до відома оснування Конференції Скавтових Рухів з-поза Залізної Заслони, — те саме можна сказати і про Головну Кватиру Скавтової Асоціяції в ЗДА. Про формальне визнання тої ж Конференції сами підписано петиції на звітованому з'їзді. Вдалося дальше присднати до Конференції всі скавтові організації з теренів, окупованих большевиками. Останньо поляки, що брали активну участь у з'їзді, заявили свою співпрацю й обіцяли вступити в члени Конференції.

Позиція українців у Конференції Скавтових Організацій на Вигнанні (така офіційна назва), яка стає практично другою скавтовою централею паралельною, хоч лояльною до Міжнародної Скавтової Конференції в Лондоні, є провідна. Ідею і тактику, пропоновану українцями, прийнято й одноголосно потверджено на останньому з'їзді.

Згідно зі статутом Конференції до виконного тіла (Секретаріяту) входять по черзі представники поодиноких національних груп. На цей рік увійшли мадяри (голова), латиші й білорусини. В пляні праці рішено м. ін. видавати друком неперіодичний бюлетень Конференції англійською мовою та відбути в літі спільні скавтові зустрічі чи табори. Українці, що були господарями з'їзду, запросили всі інші еґзильні скавтові організації до дводенної зустрічі в літі 1953. Українську делеґацію на З'їзді складали: Мр. З. Корчинський, інж. Р. Рогожа та інж. А. Мілянич. Цей останній головував делеґації.

Рос.-совєтський антисемітизм

(Закінчення зі стор. 2.)

ської мови, а 40% бійців знали її дуже слабо, але розуміли, про що їм розказують. Тож процес був використаний як засіб для передачі військового командування виключно майже в руки росіян.

Раніше відбувся й гучний процес „Союз Визволення України" і це дало повід Росії знова нищити культурні надбання українського народу. В той спосіб Москва, готуючись до війни, намагалась зміцнити й духовну ланку ставлючи наперед „вищість" культури російського народу.

Але війна показала справжній стан речей і дута могутність російської армії лопнула, як мильна булька, в перші ж дні війни, бо кістяком совєтської армії були бійці, які навіть розмовляти російською мовою не можуть.

Тож і тепер Москва чує наближення зудару двох світів і підготовляє для цього плацдарм. Так було на Україні, коли Скрипник і Любченко пустили собі кулю в лоба, а Петровського, Чубаря, Гринька і всіх інших своїх прибічників Москва ліквідувала нишком для того, щоб всю владу передати росіянам. Так є тепер в Чехословаччині і так буде в інших сателітських країнах в наслідок цього процесу. Недаром у Східній Німеччині вже призначено спеціяльну комісію, яка має перевірити чи „кліка злочинців Сланського не утворила своєї аґентури у Східній Німеччині", як про це повідомляє „Ді Нос Цайтунг" в Західнім Берліні. Ми з досвіду можемо ствердити, що розправа лише почалася 14 підсудними в Празі, бо за ними підуть на ліквідацію сотні тисяч людей, але, вже без суду; їх тихо ліквідуватиме в своїх стінах МВБ. І страх за долю всіх тих громадян сателітських держав, що стали „неугодні" Москві, як і страх за долю трьох з половиною мільйонів жидів є цілком оправданий і зрозумілий.

Москва готовить важливий з стратегічного погляду терен для війни і тому очищує Чехо-Словаччину від ненадійних елементів у середовищі комуністів в першу чергу, а далі і серед усього населення. Ось чому інсценізований процес і як завжди Москва цим процесом хоче вбити разом кілька „зайців". Вона хоче крім основної своєї мети ще досягнути: 1) щоб усю вину за злидні і господарчу руїну, яку принесли в цю країну росіяни, перекласти на жидів і тим виправдати режим в очах населення, 2) щоб витворити фікцію загрози з боку Заходу і в той спосіб мати „арґументи" для виправдання воснізації людей і економіки на цьому терені, 3) щоб цей процес дав „об'єктивні арґументи" про те, що всі „шкідництва, диверсії, шпигунства" робляться за вказівкою ЗДА і цим не тільки розпалити протиамериканську ненависть, але й виправдати гарячкові воєнні готування, що нею провадяться під сучасну пору.

Празький процес розкриває очі Вільному Світові на дві істотні проблеми: 1) Процес показує, що антисемітизм є властивістю російського народу, незалежно від того в чиїх руках перебуває влада. Згадаймо „черту осєдлости", згадаймо погроми жидів, що їх провадила „чорна сотня" під захистом поліції, згадаймо процес Бейліса, згадаймо процентну норму для жидів у школах, згадаймо заборону жидам посідати державні посади і т. інше за часів російської імперії і порівняймо це з переслідуванням жидів в часи останньої війни і матимемо: систематичне і послідовне переслідування жидівської інтеліґенції, творення для жидів „ізолятора" — жидівської автономної Біро-Біджанської Республіки, висилку тисяч неповинних жидів до Сибіру і нарешті празький процес. Чи не ясно, що все це діється — в угоду російському народові.

Процес ще раз показує, що комунізм втратив свій міжнародний характер і став машкарою російського імперіялізму. Не може бути чеських, югославських, жидівських чи американських комуністів. Таких Москва винищує. Мусять бути тільки російські комуністи чи ті з комуністів інших народів, що є аґентами російських комуністів. Ми це вже знали після пострілів у свою голову Хвильового, Любченка, Скрипника... Кожну неросійську комуністичну організацію чекає доля Української Комуністичної Партії, всі члени якої були послідовно знищені, кожного комуніста, що не слухатиме Росії, чекає доля чехо-словацьких комуністів засуджених тепер у Празі.

ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ

при співпраці „Літературного Архіву" УВАН, присвячує чергову п'ятницю, 19 грудня пам'яті письменниці **Катрі Гриневичевої** (п'ятиріччя смерти). Беруть участь: Людмила Івченко, Лідія Крушельницька, Ярослава Турянська, І. Коровицький. Початок о год. 7:45 увечорі.

**УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН у США
В неділю 21-го грудня 1952 р. о 6-ій год. веч.
в приміщенні Українського Літературно Мистецького Клюбу (149 2nd Avenue)**
відбудеться **Конференція з нагоди 80 річчя з дня народження** заслуженого українського наукового і громадського діяча, бувшого Ректора Українського Вільного Університету в Празі, Члена УВАН у США, професора **Андрія Івановича ЯКОВЛЕВА.** Доповідь Голови Правничої Секції УВАН у США **професора Л. Окіншевича — „Наукова діяльність професора А. І. Яковлева".** Вхід вільний.

Управа УВАН у США.

ЦІКАВІ ІСТОРІЇ. ч. 9.

ВЕРХІВЕЦЬ СВ. МИКОЛАЯ

Перед св. Миколаєм, а, потім, перед Різдвом за кожнім, майже, склеповим вікном, на святочних карточках, чи на реклямах в ілюстрованих журналах, бачимо скрізь таку знайому нам картину: великий, дворогий олень тягне по снігу санки, на яких сидить усміхнений, рожеволиций св. Миколай („Санта Клавс") і везе мішок дарунків чемним дітям.

Поперше хочемо Вам сказати, що цей олень називається реніфер і живе в підполярному колі, в країні вічного снігу та леду, що називається Ляпляндія. Для мешканців тієї холодної країни, ляпляндців, найкращим дарунком з неба є сам реніфер. Без тої тварини там було б неможливе людське існування: ляпляндці вживають її до тягла, одягаються в її шкуру, їдять її м'ясо, а навіть доять з неї молоко. Іншими словами — одна тварина розв'язує там три найважливіші економічні проблеми: транспорту, одягу і прохарчування. Далі, з шерсти реніфера роблять матраци, з рогів — ґудзики, з хвоста пензлі до голення, з кости — ручки до ножів і голки, з скіри на чолі — знамениті підошви, що не сковзаються по леді, з жил — дуже міцні нитки, а його шлункові болони добре надаються до опакування сира. При чому хочемо пригадати Вам, що реніфер має 6 шлунків. І, найцікавіше, така корисна тварина не потребує стайні, ані ніхто не клопочеться про її пашу. Реніфер сам знаходить собі поживу, а живиться, переважно, мохом, що його відгребує з-під снігу ратицями. Ратиці в нього такі гострі, що розтинають найтвердший лід. Взагалі реніферів не тримають по стайнях, а вони тягаються напівдикі, напів-освоєні за своїми господарями з місця на місце, бо ляпляндці ведуть ще далі життя кочівників.

Але реніфер не такий лагідний і добрячий, як його малюють на святочних карточках! Щоб надоїти з реніферихи пів склянки молока (більше вона „не припустить" за один раз) треба її, насамперед, спіймати на аркан, потім захмостати шнурком та й ще прив'язати ланцюхом до кола, або плота. Треба принаймні шість місяців часу, щоб принорoвити реніфера тягнути сані, які там називаються „пулька" і скоріше подібні до човна, як до наших саней. Їзда такою „пулькою", запряженою в реніфера, це один з найбільш небезпечних спортів на світі. Один американський журналіст прирівнює таку прогулянку до швидкої їзди автом, що не має гальмів... Реніфер може перегнати найшвидшого коня. При добрій дорозі тягне сам один чотири і пів-кірця тягару. Можна його і сідлати, але його хребет не є досить сильний і може двигнути тільки 150 фунтів. Часто можна бачити картину, як ляпляндські матері перевішують на один бік його хребта немовлята, зашиті у футряні мішки, а з другого боку висить, для рівноваги, колиска. Малих реніферят часто тримають по хатах, як у нас собак, чи котів.

В Західній Европі, а, точніше, в північних районах Норвеґії, Швеції і Фінляндії — де й саме живуть ляпляндці — нараховують до 425,000 реніферів. На Алясці є їх 25,000. Совєтські джерела подають, що в північному Сибірі є около мільйона реніферів, які тепер опинилися в колгоспах...

Спорт

СІЧ—ДЕПОРТІВО 3:0 (1:0)

Перша полугра, порівнюючи до можливостей дружини, на доволі низькому поземі. Одна з причин — мокре грище. В 10 хвилині Січ веде 1:0 з самовбивчих воріт. Еспанці з Нюарку, що займають дотепер краще від Січі місце в табелі, доволі часто загрожують нашим воротам, але безуспішно, бо наша оборона працює солідно, і воротар в кількох небезпечних ситуаціях притомно інтервеніює. Наш напад „розкручується" на добре аж в другій полугрі на 30 хв. до кінця. В 20 хв. Маркусь підвищує до 2:0, а 10 хвилин пізніше він вже прецизно б'є наріжняк, а Коваль (II.) гарно викінчує — 3:0. До перемоги Січі не мало причинився помічник В. Коваль, незвичайно жертвенною і продуктивною грою так в обороні, як і спомагаючи напад, часто випрацьовуючи йому добрі м'ячі. Він сьогодні працався з січовиками на довший час...

Після змагань, в Н. Домі, в часі скромного прийняття, в справді милій, товариській атмосфері, п. Кладко, в імені змагунів і Проводу, щирим словом працав п. В. Коваля, який вкоротці відходить до війська! Користаючи з приявності змагунів, проводу і кільканадцятьох симпатиків, він склав теж щирі бажання п. Соханові з нагоди його недавнього одружіння, а голова Т-ва, п. В. Федчишин, вручив йому на пам'ятку дарунок від Січі.

Попередньої неділі Січ виїздила до Пасейку, де розіграла змагання з тамошньою Вислою з вислідом 2:0 (0:0). Ворота здобули Сохан і Федишин. Добра оборона охороняла Вислу від втрати більше воріт. Гра, на мокрому терені, назагал, мало цікава. Після змагань гостинні господарі зготовили гостям прийняття в своїй домівці.

Завдяки чотирьом точкам, здобутим в тих двох змаганнях, Січ покинула „золоту середину" і піднялося вище в табелі, маючи три виграні, три зремісовані, а одні змагання програні, з відношенням точок 9:5.

(яз).

ПОВІДОМЛЕННЯ

Зближається кінець року, а тимсамим і цей час, коли то У. Н. Союз робить підсумки своєї цілорічної праці, та переводить замкнення всього діловодства. Тому, щоб уможливити головній канцелярії У. Н. Союзу поробити замкнення на час, просимо всі відділи У. Н. Союзу прислати цього місяця членські вкладки скорше ніж це звичайно буває. Зокрема, звертаємо увагу цих відділів, які звичайно спізнюються з присилкою вкладок, прислати хоча тепер у місяці грудні всі належитості на час, так, щоб головна канцелярія могла дістати всі вкладки не пізніше як на 29. грудня.

Цього вимагає Головна Контрольна Комісія У.Н.Союзу і ДЕРЖАВНА КОНТРОЛЯ, яка має відбутися з початком 1953 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У.Н.СОЮЗУ.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В КАНАДІ

І. ШАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЛІБЕРАЛЬНОГО Т-ВА

На своїх річних зборах Товариство Лібералів Північного Винніпеґу (Норт Винніпеґ Либерал Есосієйшен) у середу, 19 листопада, відбутих у Ст. Джан'с Текнікал Школі вибрало одноголосно за свого президента Івана Шанського, добре знаного бизнесмена й громадського діяча. Попереднім предсідником був Арчій Микей.

Гостем-промовцем був А.В. Пиготт. Він говорив про конечність освіти в демократичній державі.

Почесними патронами товариства є: прем. Сен Лоран, премієр Д. Л. Кемпбел і С. С. Гарсон. Почесними президентами є: Френьк Честер, посол, і алд. П. Тараска.

УСПІХИ НОВИХ ПОСЕЛЕНЦІВ У КАНАДІ

Канада виправдує себе як „країна великих можливостей" для нових поселенців, в яких було досить сміливости випробовувати нові шляхи у влаштовуванні свого життя в цій країні. Один приклад беремо зі статті Роберта МекКіона, друкованій у „Вікенд Меґезін", він підтвердить сказане.

Володимир Батицький, українець, який поселився в Едмонтоні чотири роки тому, справді не мав „ані цента при душі" в моменті причалення до берегів Канади. Тепер він власник каварні „Пюрітан Кафе", сплативши 18,000 долярів різних позичок.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЙОН, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281, відбудуться в п'ятницю, 19. грудня, в год. 8. ввечорі, в У. Н. Домі, 33-35 Вест 19. Стр. Обовязком кожного члена прийти на збори і вислухати річних звітів уряду і контр. комісії, та вибрати уряд на 1953 р. Маємо й інші важні справи до полагодження, як справа бенефіту, та справа 25-літнього ювілею нашого відділу. Члени, що не являться на ці збори, підлягають корі згідно зі статутом. — Ів. Довгань, предс.; Я. Лаврів, кас.; Л. Бачинський, секр.

КАРНЕГІ, ПА. — Подається до відома членам від. 384 ім. Т. Шевченка, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, год. 12. в полудне, в залі п. Попівчака, 217 Jane St. Проситься всіх членів прибути на означений час, та вирівняти всі залеглості. Звертається особливу увагу довгуючим членам щоб під кінець року вирівнали всі свої залеглості, бо в противнім разі будуть суспендовані. Рівночасно буде вибір управи на рік 1953. — П. Кізик, предс.; В. Ґелембин, кас.; С. Зорей, фін. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 104 відбудуться в неділю, 21. грудня, точно о год. 3. по полудні, в залі де звичайно. Проситься всіх членів прибути на ці збори бо буде звіт уряду і контр. комісії. і вибір уряду на рік 1953. Проситься членів вирівнати свій даток на Союзівку. — М. Вітик, предс.; М. Зельвак, кас.; М. Зельвак, секр.

САВТ ДЕРФІЛД, МАСС. — Річні збори Тов. Галицька Січ, від. 207 відбудуться в неділю, 21. грудня, в церковній залі, зараз по Сл. Божій. На зборах буде звіт урядників з цілого року і вибір уряду на рік 1953. Уряд просить членів зійтись на ці збори, вирівнати свої вкладки, а також зложити по $1 на Союзівку. — Н. Рева, предс.; Я. Романюк, кас.; О. Сельский, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. — Річні збори від. 28, св. Димитрія, відбудуться в неділю, 21. грудня, в залі Укр. Грек.-Кат. Церкви, в год. 1. по полудні, в Мейзвіл, Па. Всі члени повинні обов'язково явитись на ці збори. — І. Ґаліда, секр.

ДОНОРА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 232 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 1:30 по полудні, в залі Литовській на Тамсон Евеню. Проситься всіх членів прибути і вирівнати свої довги. Буде вибір уряду на рік 1953 і буде звіт за 1952. — Т. Ґаздайка, предс.; Ю. Ґодзик, кас, І. Пандрак, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Петра й Павла, від. 274, подає до відома, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, точно в год. 5. пополудні, в галі 1915 Росел вул. Просимо всіх членів і члениць прийти на ці збори, вирівняти свої довги, вислухати річних звітів і вибрати уряд на 1953 рік. Є також до рішення справа Братської Каси хворих. — Н. Лопушанський, предс.; Я. Петрич, кас.; Т. Сенедяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Симона Петлюри, від. 189, повідомляє, що місячні сходини членів і побір вкладок відбудуться 21. грудня о год. 6-ій ввечорі, в Укр. Гор. Клюбі при 847 N. Franklin St. — В. Васюк, предс.; П. Котельницький, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю,21-го грудня, о год. 1-ій по полудні, 557 Lowell. Просимо всіх членів явитись на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як звіти уряду, контроля книжок і вибір уряду на 1953 р. Проситься довгуючих членів вирівняти свій довг, аби не переносити на другий рік. — В. Кондрук, пр.; В. Феден, кас.; Д. Яремко, секр.

БОФАЛО ,Н. Й. — Річні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 304 відбудуться в неділю, 21. грудня, в залі парохіяльній, 158 German St., в год. 7. ввечорі. Буде вибір уряду на рік 1953. Проситься всіх членів вирівняти всі свої вкладки в грудні, щоби можна було замкнути книги. — С. Завіський, предс.; М. Гнатик, секр.

СЛИКВІЛ ,ПА. — Річні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 126 відбудуться в неділю, 21. грудня, точно в год. 2. по полудні, в галі церковній. На порядку деннім будуть звіти урядників за 1952 рік, вибір уряду на наступний рік та інші біжучі справи. Просимо всіх членів прибути на згадані збори, бо маємо важні справи до полагодження. — І. Павлечко, предс.; Гр. Дидів, секр-кас.

ІСТ СТ. ЛУЇС, ІЛЛ. — Братство св. Михаїла від. 308 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 1. по пол., в Укр. Нар. Домі, 1020 N. 9th St. Член, що не прийде на ці збори, буде караний. — М. Івасишин, предс.; С. Коробій, кас.; П. Івасишин, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. — Тов. Запорозька Січ, від. 355 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 1:30 по пол., в галі парохіяльній. Всі члени повинні явитися, бо це річні збори. Уряд дасть звіт за 1952 рік, а також буде вибір уряду на 1953 рік. Напоминається тих членів, що ще не дали на Союзівку, зробити це на річних зборах. Члени, що довгують, повинні вирівняти свій довг, щоби не переносити довгу на 1953 рік. Маємо важну справу обговорити, тому члени заплатять кару, якщо не прийдуть на річні збори. — Т. Солоничний, предс.; М. Ганьківський, кас.; П. Занько, секр.

МИЛВОКІ, ВІС. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка від. 103 відбудуться в суботу, 20. грудня, о год. 7. ввечорі, в церковній галі, 1231 W. Scott St. Проситься всіх членів прийти на означений час. Маємо важні справи до полагодження. Будуть звіти урядників і контрольної комісії за 1952 рік та вибір уряду на 1953 рік. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглі вкладки, щоб не переносити довгів на другий рік. — Т. Танін, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

СТ. ЛУЇС, МО. — Річні збори Тов. Володимира, від. 179 відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 2. по полудні в У. Н. Домі, 2838 Маґнолія вул. Просимо всіх членів прийти бодай раз у році і вирівняти свої належитості до УНСоюзу. Буде вибір нового уряду на рік 1953. — М. Дмитришин, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

СЕҐІНАВ, МІШ. — Український Клюб, від. 309 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 2. по полудні, при 205 Норт Варрен вул. Буде вибір уряду на рік 1953, а контрольна комісія дасть звіт за 1952 рік. Уряд взиває усіх членів конечно прибути на ці збори, вислухати звітів і вибрати нових урядників. Проситься привести з собою своїх знайомих, щоби ми могли їх записати у члени У.Н. Союзу. — П. Кобас, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Тов. ім. Івана Франка, від. 271, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 1:30 по полудні, в Укр. Домі на Лакавана Евеню. З огляду що саля буде зайнята о год. 3, проситься членів полагодити вплачення вкладок скорше. Вибір нового уряду відбудеться в січні. Членів, які ще не вплатили на Союзівку, проситься вплатити на зборах. — Г. Левуш, предс.; П. Німець, кас.; Іл. Чопко, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє, що **річний мітинґ** відбудеться в неділю, 21-го грудня, о год. 2. Проситься всіх членів конечно прибути на ці збори, бо буде вибір уряду на рік 1953. Взивається довгуючих членів вирівняти свій довг, щоби рік 1953 зачати без довгів. Проситься всіх членів прибути, бо є ще інші важні справи до полагодження. — Д. Рубаха, рек. секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge Branch 112 will hold their monthly meeting on December 21, at the St. Peter & Paul Church hall after the 2nd and 3rd Mass. We urge all members particularly those who are in arears in their dues to make effort to attend. — Ann M. Cooper, Sec'y.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 21. грудня на парафіяльній галі, 12205 Парнел, в год. 2. по полудні. Проситься всіх членів конечно прибути. Буде вибір урядників на рік 1953. — П. Косцюк, предс.; П. Романюк, кас.; І. Гавришків, рек. секр.; Л. Б., фін. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Відділ 73 повідомляє. що **річні збори** відбудуться в неділю, 21-го грудня, о год. 1:30 по пол., в Buddy Club, 36 Pocasset Ave. Обовязком усіх членів явитись на зборах. Буде звіт уряду і вибір уряду. Подається до відома, що в 1953 році кожний член має платити вкладки не пізніше як 20-го кожного місяця або наперед, бо відділ не має такого фонду, щоби платити за членів. Члени, що занедбають цей обовязок, будуть суспендовані. — Уряд.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21-го грудня, в церковній галі, зараз по співаній Сл. Божій. Буде вибір уряду на 1953 рік. Крім того урядники полагоджують справи і в четверту неділю зараз по співаній Сл. Божій в церковній галі при Fillmore & Oneida Sts. Проситься усіх членів сповнити свої обовязки і платити вкладки кожного місяця на зборах. На річні збори треба прийти конечно. Хто бажає мати Альманах Свободи, хай замовить на зборах. — І. Була, гол.; П. Володка, фін. сек.; М. Левицький, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 21. грудня, в домі Відділів У.Н.С., 843 N. Western Ave., в год. 12. вполудне. Просимо всіх членів прибути на збори та вирівняти свої залеглі довги за 1952 рік, щоби не було потреби Вас суспендовувати. — О. Любас, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 21. грудня зараз по великій Сл. Божій в церковній галі, 526 W. Rayen Ave. Всі члени повинні прибути на річні збори, бо будуть важні ухвали на цілий рік, як також уряд дасть звіт з діловодства і буде вибір уряду на 1953 рік. — С. Нановський, пр.; І. Кравець, секр.-кас.

РОМ, Н. Й. — Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. грудня, о год. 2. по полудні, в У. Н. Домі, 204 Canal St. Обовязком кожного члена прибути на збори, вислухати звітів уряду і контролі за 1952 р. Буде вибір уряду на рік 1953. Рівнож проситься вирівняти залеглості, як також зложити належитість на Союзівку. — Д. Іванців, пр.; В. Чуйко, кас.; О. Гадз, секр., R. D. 2, Vernon, N. Y.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. — Тов. Запорозька Січ, від. 355, подає до відома, що звичайні збори відбудуться 21 грудня в галі, де звичайно, зараз по другій Сл. Божій, а річні збори відложено на січень 1953 р. Проситься всіх членів прийти на збори і заплатити вкладки так, щоб довгів не переносити на другий рік. Також напоминається тих членів, що ще не дали на Союзівку, виконати свій обовязок на цих зборах. — Т. Солоничний, пр.; М. Ганківський, кас.; П. Занько, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляємо членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, що **річні збори** відбудуться в суботу, 20-го грудня, о год. 7. ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти та заплатити свої вкладки. Буде також вибір уряду на 1953 рік. — П. Олінський, предс.; О. Баліцький, фін. секр.; П. Обшанський, кас.; М. Сірман, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Пр. Богородиці, від. 33, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в пятницю, 19. грудня, о год. 7-ій ввечорі, в українській галі, Кенвуд і 93 вул. Обовязком кожного члена і члениці прибути на ці збори на означений час. Буде вибір уряду на рік 1953. Рівнож проситься вирівняти свої належитости і даток найменше $1 на Союзівку. — Заряд.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться в середу, 17 грудня, о год. 7.30 ввечорі в У. Н. Домі при Фліт вул. Проситься членів прийти і заплатити свої вкладки і теж за похорон, хто ще довгує. Звертається увагу довгуючим членам, щоб свій довг конче вирівнали на тих зборах і не перетягали довгу на другий рік, члени, котрі мають платити свої вкладки що-три місяці, або що-шість місяців, хай не чекають, аж цей час мине, але мають платити наперед, як є зазначено на їх грамоті. Пригадується, що після ухвали минулих річних зборів, товариство не буде за нікого платити вкладки, а члени повинні самі знати коли приходить їм час платити, без ніякого повідомлення від секретаря. Члени, котрі не застосуються до цеї ухвали, будуть суспендовані. — П. Костик, предс.; І. Патуляк, касієр; В. Кушнір, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 357, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 20. грудня о год. 2. по полудні в Домі 20 King St. Проситься всіх членів прийти, бо буде вибір урядників на 1953 р. — С. Возьний, секр.

П О Д Я К А.

Приношу свою глибоку подяку всім, хто взяв участь у гідному відпровадженні в останню путь та вшанував пам'ять мойого незабутнього чоловіка — **проф. В. І. ЛОРЧЕНКА,** який трагічно загинув 21. листопада 1952 р.

Окрему сердечну подяку висловлюю Всечесному отцеві **А. Сагайдаківському** за відправу Панахиди і заупокійної Служби, п. п. **С. Л. Фуменюкові, І. Д. Юрченкові, О. Северинові** та **М. Рибачукові** за збір пожертв та найближчу участь у похороні, усім кол. учням **Гайденавської ґімназії**, Комітетові Гайденавців, представникам ВУАН і всім Друзям і знайомим, які своїм співчуттям підтримали мене в глибокому горі морально і склали пожертви на переведення похорону.

КІРІЄННА ЛОРЧЕНКО.

ТАРЗАН, ч. 2973. Погоня.

„Вгору сходами, швидко!", кричав Тарзан. „Ми мусимо вийти геть через дах!"

„Вікно!", ричав Тарзан. „Це задній (бік) дому! „Тут балькон, спішись! Вони при дверях!"

Коли Тарзан і Кейлюк зникли горішніми сходами, двері від вулиці лопнули, і негайно майстерня наповнилася списоносцями.